

УДК 378.146:681.3

КОНТРОЛЬ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ЗНАТЬ У СИСТЕМІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ФАХІВЦІВ ФАРМАЦІЇ

Д.Є.Ачкасов

Національна фармацевтична академія України

При проходженні передатестаційних курсів підвищення кваліфікації знання фахівців фармації підлягають різним видам контролю, у тому числі і підсумковому, реалізованому у виді комп'ютерних тестів. Для цієї мети існують затверджені міністерством банк тестів та відповідна комп'ютерна програма, що реалізує критерії оцінки знань. Однак крім передатестаційних існують курси підвищення кваліфікації трохи іншої спрямованості, у яких для контролю знань немає певних міністерських вимог. У даному аспекті актуально буде розглянути деякі критерії оцінки знань з урахуванням можливості їхньої реалізації у виді програмного забезпечення для ЕОМ.

Засоби обчислювальної техніки є зручним інструментом для контролю знань і дозволяють повною мірою забезпечити такі дидактичні принципи навчання як об'єктивність, обґрунтованість оцінок, систематичність, індивідуальний і диференційований підхід до оцінки знань, оптимальність [1]. У даному випадку реалізується так званий програмований (чи стандартизований) контроль [2], суть якого полягає в пред'явленні усім однакових (стандартних) вимог. Для оцінювання знань використовуються кількісні характеристики. Крім того, використання в програмованому контролі засобів обчислювальної техніки дозволяє вводити складні алгоритми обчислення оцінки.

Найпростіший комп'ютерний тест полягає в тому, що особі, яка проходить тестування, пропонується ряд питань з можливістю вибору однозначної відповіді (типу "так" — "ні"), загальна оцінка обчислюється в % :

$$O = 100 \cdot r/n, \quad (1)$$

де: r — кількість правильних відповідей, n — кількість заданих питань.

Можливе деяке ускладнення схеми тесту. У першу чергу це введення декількох розгорнутих варіантів відповіді на питання, один із яких повинен бути 100% правильним, а інші з ваговою оцінкою правильності від 0 до 99. Підсумкова оцінка обчислюється:

$$O = \sum_{i=1}^n r_i / n, \quad (2)$$

де: r_i — вагова оцінка обраної відповіді на i -те питання, n — кількість заданих питань.

Наступний етап — введення ранжирування питань за ступенем складності, тобто кожному питанню також надається певна вага. Підсумкова оцінка обчислюється в такий спосіб:

$$O = 100 \cdot \sum_{i=1}^n t_i / \sum_{i=1}^n k_i, \quad t_i = r_i \cdot k_i / 100, \quad (3)$$

де: n — кількість заданих питань, t_i — оцінка відповіді на i -те питання, k_i — вагова оцінка i -того питання, r_i — вагова оцінка обраного варіанту відповіді на i -те питання.

При цьому можливі два різних підходи до оцінювання питань, що умовно можна назвати адитивним (додавальним), коли більш складні питання оцінюються більш високим балом, тобто за правильну відповідь на складне питання "здобується" більше, ніж за правильну відповідь на легке питання, і субтрактивним (віднімальним), коли більш складні питання оцінюються менш високим балом, тобто за неправильну відповідь на просте питання "втрачається" більше, ніж за неправильну відповідь на складне питання.

При субтрактивному підході іноді буває доцільним введення в оцінний критерій ще однієї складової, що дозволяє включити в тест додаткові "критичні" питання:

$$O = \prod_{j=1}^m (l_j / 100) \cdot 100 \cdot \sum_{i=1}^n t_i / \sum_{i=1}^n k_i, \quad (4)$$

де: m — кількість критичних питань, l_j — оцінка відповіді на j -те питання. Неповна відповідь (вагова оцінка менш ніж 100%) на "критичне" питання призводить до істотного зменшення підсумкової оцінки тесту, а цілком неправильна відповідь (вагова оцінка дорівнює нулю) призводить до загального нульового результату.

Таким чином, запропоновані варіанти контролю та критерії оцінювання знань фахівців фармації дозволяють здійснювати їхній вибір у залежності від типу післядипломної освіти, контингенту слухачів і виду контролю (початковий, поточний, рубіжний, підсумковий).

ЛІТЕРАТУРА

1. Бондарчук Е.И., Бондарчук Л.И. Основы психологии и педагогики: Курс лекций. — К.: МАУП, 1999. — 168 с.
2. Дидактика современной школы / Под ред. В.А.Онищука. — К.: Рад.шк., 1987. — 240 с.